

En lugn dag på sjön

1 juni 2017

Vardagsvandring 339

Mjörn 1000-1500

Guider: Stig Fredriksson, Ingvar Andersson

Foto: Reinhold Heggenberger

Solen sken från en klarblå himmel, Mjörn låg spegelblank när vi förväntansfulla fågelentusiaster samlades vid Ångbåtsvarvet i Sörhaga för en dagsfärd ut över denna sjövidder. Att vi inte var flera beror på ångbåten Herberts naturligt begränsade kapacitet på 25 passagerare. Besättningen med tre skeppare samt en maskinist och eldare i en och samma person gjorde att resan blev mycket behaglig. Ibland blev vi för ivriga och skymde sikten från styrhytten men blev då vänligt ombedda att backa något. Efter en ordentlig tur ner till södra Mjörn landade vi för lunch i solskenet på Risön och återvände belåtna efter fem timmars tur.

Mjörns fågelvärld har tidigare dominerats av måsfåglar. Fiskmåsar och gråtrut häckar med något hundratal par, skratmåsar framför allt i en koloni med 1-200 par, dessutom finns ca 20 silltrutpar och ca 5 havstrutpar. Fisktärnor häckar med några tiotal par.

Här bor tiotal par av kanadagäss och grågäss, dessutom några par stripgäss, parkrymlingar som anpassat sig väl till Mjörn men stannar där. Av änder finns något tiotal par vardera av gräsand, småskrake och vigg. Knölsvan som tidigare fanns i flera vikar har minskat sedan vassarna försvunnit. Storlom häckar men är känslig för störningar av rörliga friluftslivet och får sällan ut ungar. Ett och annat par skäggdopping bor i anslutning till vassvikar. Några par fiskgjuse brukar ha bo här. Trana har häckat ibland, strandskata, tofsvipa, enkelbeckasin och drillsnäppa finns på lämpliga ställen.

Genast när vi for ut med Herbert genom ån såg vi ett par vackra brudänder, också parkrymlingar. Forsärla flög snabbt in från sjön, i

Nolhagaviken vid åmynningen fanns några havstrutar och silltrutar men mest gråtrut. Här sågs också några skäggdoppingar som bor i de vassbårder som finns kvar. En gång var viken en badvik med sandstränder, sedan kom ån med avlopp från vatten-toaletter och satte fart på tillväxten av vass, sandstränderna försvann. Badviken blev en fågelvik med gott om skäggdoppingar, sot-höns och något par knölsvan. Nu är vassarna borta igen, delvis genom alla de kanadagäss som äter vass som försöker slå rot.

Ute över sjön gick vi söderut, förbi fågelskär som Gullbringarne där vi kunde se att gråtrutarna redan hade stora ungar, också silltrutar och strandskator, storskarv sågs; har ännu inte vandrat in i Mjörn men gör lite visiter. Vid Öjaredviken i söder fanns fiskgjuse med bo, stor unge i boet, fiskmås attackerade gjusen som visslade irriterat. På åter vägen norrut upptäckte Ulla och Ellinor tre sjöorrar som vi sedan kunde studera, de var honfärgade fåglar vilket kan betyda att de var yngre fåglar. Vid Käringön finns den enda större skrattmåskolonin i sjön, med skäggdopping och flera viggpar som gärna söker sig till stora måskolonier - det ger ett visst skydd mot trutar och kråkor.

Vi landade på Risö som utropat sig själv till republik, här sjöng lövsångare, här åt vi och solade innan färden gick vidare norrut. Ytterligare en fiskgjuse skymtade, en ståtlig fågel som endast överträffas av örnen. Strax därefter upptäckte Börje en havsörn, en gammal fågel som cirklade högt i det blå. Den vita stjärten lyste, tecknet på fullt

utvecklad vuxenålder. En flock med 31 tärnor flög norrut och höjde sig sedan och drog iväg; helt tydligt en flyttande flock troliga silvertärnor på väg mot nordliga latituder, gick dock inte att bestämma till art.

Vi återvände dock till Ångbåtsbryggan och gratulerade oss själva till en alldeles osannolikt lyckad dag i alla avseenden.

